

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2026. № 2.

ISSN 2307-2156

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2026.2.10>

УДК 332.3:502.131.1:351

О. В. Берданова,

к. е. н., доцент, доцент кафедри регіональної політики,

Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0776-1868>

С. А. Дяченко,

д. держ. упр., доцент, доцент кафедри регіональної політики,

Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5905-4607>

**ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ
У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД В СИСТЕМІ БАГАТОРІВНЕВОГО
ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ**

*O. Berdanova,
PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Regional Policy, Educational and Scientific
Institute of Public Administration and Civil Service of
Taras Shevchenko National University of Kyiv*

*S. Dyachenko,
Doctor of Science in Public Administration,
Associate Professor, Associate Professor of the Department of Regional Policy
Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service of
Taras Shevchenko National University of Kyiv*

INSTITUTIONAL ENSURANCE OF SUSTAINABLE LAND USE IN THE POST-WAR PERIOD IN THE SYSTEM OF MULTILEVEL PUBLIC ADMINISTRATION

Стаття присвячена питанням забезпечення сталого землекористування в Україні у повоєнний період, яке набуває ознак базового інфраструктурного чинника відновлення, оскільки земля одночасно є ресурсом виробництва, просторовою основою житла та критичної інфраструктури, носієм екосистемних послуг і об'єктом прав власності та користування. Оцінка потреб відновлення і реконструкції на горизонті 10 років вказує на масштабність ресурсного розриву та на потребу в механізмах, що здатні інтегрувати принципи Build Back Better, екологічну відповідальність і соціальну справедливість у публічні рішення щодо землекористування.

Метою статті є обґрунтування інституційної моделі забезпечення сталого землекористування у повоєнний період у системі багаторівневого публічного управління з урахуванням українських реформ децентралізації та євроінтеграційної рамки. Методологічно дослідження спирається на інституційний аналіз нормативно правових актів, підходи до оцінювання якості управління землею, а також на порівняння інструментів просторового планування і земельного адміністрування з практиками ЄС та OECD. У статті доведено, що критичним вузлом є вертикальна і горизонтальна

узгодженість політик: земельної, містобудівної, екологічної, аграрної, безпекової та регіональної. Запропоновано систему інституційних рішень, що включає інтегроване просторове планування громад, цифрову інтероперабельність кадастрів і реєстрів, ризик орієнтоване управління мінною небезпекою для повернення земель у безпечне використання, посилення екологічних запобіжників через СЕО та ОВД, а також фінансову умовність підтримки від донорів і держави через показники результативності землекористування. Розкрито роль Європейського інструменту Ukraine Facility та Плану України як каталізаторів реформ і інвестицій. Аргументовано необхідність формування єдиної логіки багаторівневої відповідальності за результати землекористування.

The article is devoted to the issues of ensuring sustainable land use in Ukraine in the post-war period, which acquires the features of a basic infrastructure factor of recovery, since land is simultaneously a production resource, a spatial basis for housing and critical infrastructure, a carrier of ecosystem services and an object of property and use rights. War destruction and losses, mine danger, disruption of land reclamation systems, soil degradation, fragmentation of land data and restrictions on land use form a complex of interrelated risks that cannot be eliminated solely by technical measures without institutional reassembly of rules, competencies and coordination mechanisms. An assessment of the needs for recovery and reconstruction over a 10-year horizon indicates the scale of the resource gap and the need for mechanisms capable of integrating the principles of Build Back Better, environmental responsibility and social justice into public decisions on land use.

The aim of the article is to substantiate the institutional model of ensuring sustainable land use in the post-war period in the system of multi-level governance, taking into account Ukrainian decentralization reforms and the European integration framework. Methodologically, the study is based on the institutional analysis of regulatory legal acts, approaches to assessing the quality of land management, as well as on the comparison of spatial planning and land administration tools with EU and OECD practices. The article proves that the critical node is the vertical and horizontal coherence of policies: land, urban planning, environmental, agricultural, security and regional. A system of institutional solutions is proposed, which includes integrated spatial planning of communities, digital interoperability of cadastres and registers, risk-oriented mine risk management for the return of land to safe use,

strengthening environmental safeguards through SEA and EIA, as well as financial conditionality of support from donors and the state through land use performance indicators. The role of the European instrument Ukraine Facility and the Ukraine Plan as catalysts for reforms and investments is revealed. The need to form a unified logic of multi-level responsibility for the results of land use is argued.

Ключові слова: сталість землекористування, інституційне забезпечення, багаторівневе публічне управління, відновлення і реконструкція, просторове планування, земельний кадастр, геопросторові дані, екологічні запобіжники, протимінна діяльність.

Keywords: sustainable land use, institutional support, multi-level governance, recovery and reconstruction, spatial planning, land cadastre, geospatial data, environmental safeguards, mine action.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У повоєнний період земля в Україні виступатиме одночасно ресурсом виробництва, просторовою основою житлового та інфраструктурного відновлення, носієм послуг і предметом прав власності та користування, що зумовлює необхідність узгоджувати економічні, соціальні та природоохоронні пріоритети в єдиній управлінській логіці. Оцінювання збитків і потреб відновлення на середньостроковому горизонті фіксує масштабність дефіциту ресурсів і високий рівень невизначеності, а отже підсилює значення інституційних рішень як умов ефективного спрямування інвестицій і запобігання відтворенню структурного дисбалансу землекористування [1].

Практичний вимір проблеми полягає в тому, що відбудова потребує прискореного прийняття рішень щодо територій, але прискорення без інституційних запобіжників підвищує ризик деградації ґрунтів, порушення водного режиму, фрагментації природних територій і поглиблення просторової нерівності доступу до ресурсів [10]. Додатковим негативним чинником є мінна небезпека та пов'язані обмеження доступу до земель, що безпосередньо впливають на відновлення агровиробництва, реалізацію інфраструктурних

проектів і повернення переміщеного населення, а також формують потребу у зв'язуванні земельного адміністрування з рішеннями протимінної діяльності [2]. Відтак наукове та практичне завдання концентрується навколо питання, яким чином вибудувати інституційне забезпечення сталого землекористування так, щоб воно працювало в умовах багаторівневого публічного управління та одночасно підтримувало швидкість відновлення і довгострокову екологічну та соціальну результативність [6]. У цій логіці орієнтиром виступають Цілі сталого розвитку як рамка узгодження галузевих політик і критеріїв публічного вибору, оскільки вони задають вимогу інтегрувати економічне зростання, справедливість і збереження природного капіталу [8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-прикладна база досліджень сталого землекористування у міжнародній площині пов'язана з підходами відповідального врядування землеволодіння і землекористування, які підкреслюють пріоритет правової визначеності, прозорості, участі та підзвітності у рішеннях щодо доступу до землі та режимів її використання [9].

У фокусі сучасних підходів також перебуває управління ґрунтами як основою продовольчої безпеки та екосистемної стійкості, де ключовими визнаються моніторинг, запобігання деградації, відновлення родючості та узгодження стимулів землекористувачів із суспільними цілями [10]. Водночас глобальні оцінки стану земель, зокрема аналітика щодо деградації та її соціально економічних наслідків, аргументують, що сталість потребує не окремих природоохоронних заходів, а інституційної трансформації правил планування і використання територій на основі даних і довгострокових критеріїв [11]. Для вимірювання якості врядування землею значущими є інструменти оцінювання, які дозволяють діагностувати прогалини у земельному адмініструванні, управлінні публічними землями, оподаткуванні, врегулюванні спорів і містобудівній та земельній координаціях [12].

У межах українського контексту нормативний каркас земельних відносин визначається Земельним кодексом та спеціальним законодавством про охорону земель і землеустрій, що задає базові режими використання, планування та

контролю [13; 14; 15]. Важливе місце посідають законодавчі зміни, спрямовані на удосконалення управління земельними відносинами, які перерозподілили повноваження та вплинули на практики управління землями на місцевому рівні [16]. Окремий пласт досліджень і рекомендацій стосується багаторівневого врядування та ролі субнаціонального рівня у відновленні, де акцент робиться на координації, спроможності громад і регіонів, а також на узгодженні рішень із національними пріоритетами і бюджетними рамками [6; 7]. Невирішеною частиною проблеми залишається операційна інтеграція земельної політики, просторового планування, екологічних процедур і протимінної діяльності в єдину інституційну рамку, що забезпечує сумісність даних, передбачуваність правил і вимірюваність результатів на всіх рівнях публічного управління [2]. Саме ця інтеграція виявляється критичною в умовах, коли ринкові стимули і дефіцит ресурсів можуть зміщувати рішення в бік короткострокової вигоди, а воєнні ризики ускладнюють контроль і моніторинг територій [1].

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою цієї статті є обґрунтування інституційної моделі забезпечення сталого землекористування у повоєнний період в системі багаторівневого публічного управління шляхом визначення ключових інституційних компонентів, механізмів координації між рівнями влади, вимог до цифрової інтероперабельності даних, а також ролі екологічних запобіжників і фінансової умовності відновлення. Завданням є показати, як євроінтеграційна рамка та інструмент Ukraine Facility можуть бути використані для узгодження реформ і інвестицій із досягненням результатів у сфері землекористування та охорони природних ресурсів [3; 4]. Додатково ставиться завдання концептуалізувати зв'язок між просторовим плануванням громад, кадастрово-реєстраційною інфраструктурою та процедурами оцінювання впливів на довкілля як необхідну умову сталості повоєнного відновлення [20; 21].

Виклад основного матеріалу дослідження. Інституційне забезпечення сталого землекористування доцільно розглядати як систему формальних норм, організаційних повноважень, процедур прийняття рішень, інструментів

контролю і стимулів, які спрямовують поведінку суб'єктів землекористування в напрямі збереження продуктивності земель, підтримання екосистемних функцій і забезпечення соціально прийняттого розподілу вигод та витрат. У повоєнному контексті така система має працювати за умов високих ризиків, територіальної неоднорідності втрат, різної спроможності громад і дефіциту інвестиційного капіталу, що підвищує вимоги до координації та якості даних [1; 6]. Вихідною передумовою виступає правова визначеність земельних відносин, що формується через кодифіковані режими землекористування, процедури набуття і реалізації прав, а також інструменти охорони земель. Земельний кодекс і спеціальні закони визначають компетенції органів влади, логіку категоризації земель, режими обмежень і відповідальність, які мають бути адаптовані до викликів відновлення без створення прогалин у правозастосуванні [13 - 15]. Реформа земельних відносин і дерегуляційні зміни змістили частину управлінських функцій на місцевий рівень, що підвищило значущість інституційної спроможності громад у питаннях інвентаризації, управління комунальними землями, прозорості земельних рішень та їх узгодження з розвитковими пріоритетами [16]. У поєднанні із запуском ринку земель сільськогосподарського призначення це актуалізує питання балансування приватних економічних стимулів і публічного інтересу до збереження природного капіталу та продовольчої безпеки, особливо за умов післявоєнних структурних зрушень у власності й користуванні землею [10; 28].

Ключовою ланкою узгодження відбудови і сталості виступає просторове планування, оскільки саме воно переводить рішення з рівня ізольованих земельних відведень у площину цілісної політики територіального розвитку.

Запровадження правових механізмів планування використання земель та інтеграції планувальних рішень у систему землеустрою створює підстави для передбачуваності варіантів використання територій, зокрема для зниження конфліктності землекористування в громадах [17]. Практична значущість такого підходу посилюється тим, що повоєнна відбудова концентрується навколо розміщення житла, інженерних мереж, транспортних коридорів і

виробничих об'єктів, а їхнє територіальне розміщення неминує впливає на водні ресурси, ландшафтну цілісність і ґрунтове середовище. Тому якість планування має оцінюватися не лише процедурно, а й за здатністю мінімізувати деградаційні практики, що узгоджується з міжнародними підходами до сталого управління ґрунтами та з глобальними оцінками ризиків деградації земель [11].

Одночасно екологічні запобіжники набувають змістовної ролі саме тоді, коли вони процедурно вбудовані в процеси планування і проєктного циклу. Інструменти оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки формують обов'язковість аналізу впливів і забезпечують канали участі, що зменшує ризик ухвалення рішень, які переносять екологічні витрати на майбутні періоди або на вразливі групи [21]. Державна екологічна стратегія до 2030 року в цьому контексті задає рамку інтеграції довкіллевих цілей у галузеві політики, включно з охороною земель і раціональним використанням ресурсів, що дозволяє формувати набір результативних показників для відновлення [19].

Важливою інституційною умовою реалізації інтегрованого підходу є інформаційна інфраструктура, здатна забезпечити сумісність даних і зниження транзакційних витрат у публічних рішеннях. Законодавче закріплення національної інфраструктури геопросторових даних формує основу для міжвідомчого обміну інформацією, відкритості даних і інтеграції тематичних шарів, які мають критичне значення в повоєнному управлінні територіями [18].

У цій архітектурі державний земельний кадастр виступає інструментом правової визначеності, а його цифрові сервіси й відкриті дані підтримують підзвітність та аналітичну спроможність органів влади і суспільства [24 ; 25]. Інституційний сенс цифровізації полягає не в накопиченні розрізнених наборів даних, а в інтероперабельності кадастру, реєстрів прав, містобудівних даних і екологічної інформації, що дозволяє автоматизовано враховувати обмеження та регламенти при ухваленні рішень щодо зміни цільового призначення, надання дозволів, оренди чи підтримки інвестиційних проєктів [12]. Показовою для цієї логіки є практика внесення відомостей про функціональні зони територій до

кадастрової системи, що зміцнює зв'язок планування та земельного адміністрування і зменшує простір для вибіркового правозастосування [23].

Окремий вимір повоєнної сталості зумовлений безпековими ризиками, передусім мінною небезпекою, яка прямо визначає можливість фактичного використання земель незалежно від наявності правових титулів. Законодавче регулювання протимінної діяльності формує організаційні рамки, проте управлінська ефективність залежить від того, наскільки дані про забруднення, обстеження і очищення територій інтегровані в кадастрові, планувальні та інвестиційні рішення [22]. Оцінки потреб відновлення підкреслюють, що протимінні заходи є не лише гуманітарним, а й економічним інструментом відновлення територій, і визначають спроможність відновлювати виробництво, інфраструктуру та базові послуги, а також потребують ризик-орієнтованої пріоритизації з урахуванням соціально-економічного ефекту [1; 2].

Отже, інституційно виправданим є підхід, за якого статус обстеження територій і категорія ризику стають обов'язковими атрибутами при плануванні використання земель, при прийнятті рішень щодо відбудови і при доступі до державної підтримки чи донорських ресурсів [12]. Така зв'язка зменшує інформаційну асиметрію, підвищує передбачуваність для інвесторів і водночас формує механізми підзвітності щодо пріоритетів розмінування [6].

Сучасний євроінтеграційний вимір інституційного забезпечення сталого землекористування проявляється через стандарти й політики ЄС у сфері охорони ґрунтів, моніторингу та зниження деградації. Європейська стратегія щодо ґрунтів до 2030 року підкреслює необхідність системного моніторингу і переходу до практик, що підтримують здоров'я ґрунтів, а ініціативи щодо правового врегулювання моніторингу та стійкості ґрунтів підсилюють вимогу інституційного оформлення даних, індикаторів і відповідальності [26 ; 27].

Для України це означає потребу синхронізувати національні підходи охорони земель із перспективними вимогами ЄС, щоб повоєнна реконструкція не закріплювала деградаційні траєкторії. У цьому контексті визначальним стає Ukraine Facility як фінансово-інституційний механізм, що поєднує підтримку з

реформами та показниками результативності, створюючи можливість закріпити вимоги до просторового планування, цифрової спроможності та прозорості управління територіями як умови фінансування [3 ; 4]. План України у межах Ukraine Facility, з огляду на його реформаторську логіку, може виступати інтегратором для поєднання інвестицій у відбудову з інституційними змінами у сфері територіального управління, кадастрової інфраструктури та підвищення спроможності субнаціонального рівня [5]. Сформульовані підходи дозволяють обґрунтувати узагальнену інституційну модель, де сталість землекористування забезпечується через узгодження нормативної визначеності, інтегрованого просторового планування, цифрової інтероперабельності даних, екологічних процедур і безпекових обмежень. На державному рівні визначальним є встановлення стандартів даних і процедур, що забезпечують однаковість правозастосування та порівнюваність результатів між територіями, а також формування рамки екологічної політики та підзвітності [18; 19].

На регіональному рівні критичною є функція програмування і координації проєктів відновлення, формування портфелів інвестицій і міжмуніципальної взаємодії, що узгоджується з рекомендаціями щодо посилення регіонального і муніципального врядування як передумови ефективної реконструкції [6; 7]. На рівні громад ключовою стає реалізаційна спроможність, яка включає якісне планування територій, управління комунальними землями, прозорість рішень і використання відкритих даних, що знижує ризик конфліктів і підвищує довіру до публічних інституцій [24; 25]. З огляду на міжнародні підходи до оцінки якості врядування землею, саме узгодженість цих рівнів і формування єдиного контуру підзвітності за результати є критерієм життєздатності інституційної моделі у повоєнний період [9]. Нижче узагальнено інформацію в таблиці.

Таблиця 1. Інституційні інструменти забезпечення сталого

землекористування у повоєнний період за рівнями публічного управління

Рівень публічного управління	Ключові інституції та ролі	Інструменти та процедури	Очікувані результати та орієнтовні індикатори
Державний	Формування стандартів, нагляд, міжвідомча координація, інтеграція з євроінтеграційними зобов'язаннями	Єдині стандарти геоданих і інтеоперабельності, екологічні запобіжники через СЕО та ОВД, правові режими охорони земель і ґрунтів, ризик орієнтовані правила повернення земель у безпечне використання	Зниження правової невизначеності, прозорі національні правила, інтегровані реєстри; частка рішень, що враховують обмеження і оцінки; зростання якості даних
Регіональний	Програмування відновлення, портфель проєктів, координація між громадами, ув'язка з фінансуванням	Регіональні стратегії відновлення і розвитку, координаційні платформи, міжмуніципальна співпраця, пріоритизація розмінування і відновлення інфраструктури	Узгоджені портфелі проєктів; скорочення дублювання; частка профінансованих проєктів з інтегрованими оцінками впливів
Місцевий	Реалізація планів, управління комунальними землями, контроль за режимами використання, участь населення	Інтегровані плани просторового розвитку громади, інвентаризація земель, внесення функціональних зон і обмежень до кадастрових систем, прозорі процедури відведення і оренди	Зменшення конфліктів землекористування; підвищення надходжень від управління землею; зростання частки території з актуальним плануванням і відображеними зонами
Міжсекторальний, цифровий	Дані, моніторинг, аудит, умовність фінансування	Єдина логіка показників результативності для донорських і державних програм; відкриті дані; аудит і громадський контроль	Підзвітність і вимірюваність; скорочення зловживань; підвищення довіри інвесторів і донорів

Джерело: сформовано самостійно авторами на основі власного дослідження

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Проведений аналіз дозволяє зробити висновок, що інституційне забезпечення

сталого землекористування у повоєнний період має розглядатися як центральний компонент відновлення, а не як допоміжний елемент земельної чи екологічної політики. Масштаб потреб відновлення, високі ризики мінної небезпеки та значущість аграрного сектора для макроекономічної стабільності зумовлюють необхідність переходу від фрагментованого управління до інтегрованої багаторівневої моделі, де просторове планування, кадастрові дані, протимінна діяльність і екологічні запобіжники працюють як єдина система.

Ключовими інституційними передумовами є формування взаємодії геоданих, інтеграція функціонального зонування у кадастрові рішення, обов'язковість процедур СЕО та ОВД для планів і проєктів відновлення, а також створення системи стимулів і умовності фінансування, що пов'язує виділення ресурсів із вимірюваними результатами у сфері охорони земель і відновлення ґрунтів. Євроінтеграційна рамка та Ukraine Facility відкривають можливість формалізувати ці вимоги через індикатори Плану України та спрямувати підтримку на розвиток інституційної спроможності громад і регіонів, що є критичним для якості відновлення.

Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язувати з емпіричним оцінюванням ефективності інтегрованих планів просторового розвитку громад, з аналізом інституційної спроможності різних типів територій та з розробленням наборів індикаторів сталого землекористування, придатних для бюджетного планування, донорського моніторингу і публічної підзвітності. Окремого напрямку потребує дослідження механізмів поєднання відновлення земель із кліматичною політикою та з інструментами оцінювання екосистемних послуг, що дозволить точніше узгоджувати інвестиції у відновлення з довгостроковою конкурентоспроможністю і безпекою територій.

Література

1. Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4): February 2025. Washington, DC: World Bank Group. URL:

<https://documents1.worldbank.org/curated/en/099022025114040022/pdf/P180174-ca39eccd-ea67-4bd8-b537-ff73a675a0a8.pdf> (дата звернення: 31.01.2026).

2. Ukraine Third Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA3): February 2024. United Nations, World Bank Group, Government of Ukraine, European Union. URL: <https://ukraine.un.org/sites/default/files/2024-02/UA%20RDNA3%20report%20EN.pdf> (дата звернення: 31.01.2026).

3. Regulation (EU) 2024/792 of the European Parliament and of the Council of 29 February 2024 establishing the Ukraine Facility. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj/eng> (дата звернення: 31.01.2026).

4. Ukraine Facility. European Commission. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/funding-technical-assistance/ukraine-facility_en (дата звернення: 31.01.2026).

5. Ukraine Plan 2024-2027 (Ukraine Facility Plan). URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/ukraine-facility-plan.pdf> (дата звернення: 31.01.2026).

6. Rebuilding Ukraine by Reinforcing Regional and Municipal Governance. Paris: OECD, 2022. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2022/12/rebuilding-ukraine-by-reinforcing-regional-and-municipal-governance_63099658/63a6b479-en.pdf (дата звернення: 31.01.2026).

7. Maintaining the Momentum of Decentralisation in Ukraine. Paris: OECD, 2018. URL: https://www.oecd.org/en/publications/maintaining-the-momentum-of-decentralisation-in-ukraine_9789264301436-en.html (дата звернення: 31.01.2026).

8. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development: UN General Assembly Resolution A/RES/70/1 (2015). URL: https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_RES_70_1_E.pdf (дата звернення: 31.01.2026).

9. Voluntary Guidelines on the Responsible Governance of Tenure of Land, Fisheries and Forests in the Context of National Food Security. Rome: FAO, 2012. URL: <https://www.fao.org/4/i2801e/i2801e.pdf> (дата звернення: 31.01.2026).
10. Voluntary Guidelines for Sustainable Soil Management. Rome: FAO, 2017. URL: <https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/9a5b9373-3558-43b3-b732-f69326a7314d/content> (дата звернення: 31.01.2026).
11. Global Land Outlook, Second Edition (GLO2): Summary for Decision Makers. Bonn: UNCCD, 2022. URL: https://www.unccd.int/sites/default/files/2022-04/GLO2_SDM_low-res_0.pdf (дата звернення: 31.01.2026).
12. Land Governance Assessment Framework: Implementation Manual. Washington, DC: World Bank, 2013. URL: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/a91b90185037e5f11e9f99a989ac11dd-0050062013/original/LGAF-Manual-Oct-2013.pdf> (дата звернення: 31.01.2026).
13. Земельний кодекс України: Закон від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2768-14> (дата звернення: 31.01.2026).
14. Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 № 962-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/962-15> (дата звернення: 31.01.2026).
15. Про землеустрій: Закон України від 22.05.2003 № 858-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/858-15> (дата звернення: 31.01.2026).
16. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин: Закон України від 28.04.2021 № 1423-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1423-20> (дата звернення: 31.01.2026).
17. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель: Закон України від 17.06.2020 № 711-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/711-20> (дата звернення: 31.01.2026).
18. Про національну інфраструктуру геопросторових даних: Закон України від 13.04.2020 № 554-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/554-20> (дата звернення: 31.01.2026).

19. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019 № 2697-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2697-19> (дата звернення: 31.01.2026).

20. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017 № 2059-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2059-19> (дата звернення: 31.01.2026).

21. Про стратегічну екологічну оцінку: Закон України від 20.03.2018 № 2354-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2354-19> (дата звернення: 31.01.2026).

22. Про протимінну діяльність в Україні: Закон України від 06.12.2018 № 2642-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2642-19> (дата звернення: 31.01.2026).

23. В Україні вперше внесено до ДЗК відомості про функціональні зони на підставі комплексного плану просторового розвитку. Урядовий Портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/v-ukraini-vpershe-vneseno-do-dzk-vidomosti-pro-funktsionalni-zony-na-pidstavi-kompleksnoho-planu-prostorovoho-rozvytku> (дата звернення: 01.02.2026).

24. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру: офіційний вебсайт. URL: <https://land.gov.ua/> (дата звернення: 31.01.2026).

25. Портал відкритих даних: набори даних за тегом «державний земельний кадастр». URL: <https://data.gov.ua/dataset?tags=%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D0%B7%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%80> (дата звернення: 31.01.2026).

26. Communication from the Commission: EU Soil Strategy for 2030 (COM(2021) 699 final). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52021DC0699> (дата звернення: 31.01.2026).

27. Proposal for a Directive on Soil Monitoring and Resilience (Soil Monitoring Law) (COM/2023/416 final). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52023PC0416> (дата звернення: 31.01.2026).

28. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення: Закон України від 31.03.2020 № 552-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/552-20> (дата звернення: 31.01.2026).

References

1. World Bank Group (2025), “Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4): February 2025”, available at: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099022025114040022/pdf/P180174-ca39eccd-ea67-4bd8-b537-ff73a675a0a8.pdf> (Accessed 31 January 2026).

2. United Nations Ukraine (2024), “Ukraine Third Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA3): February 2024”, available at: <https://ukraine.un.org/sites/default/files/2024-02/UA%20RDNA3%20report%20EN.pdf> (Accessed 31 January 2026).

3. European Union (2024), “Regulation (EU) 2024/792 establishing the Ukraine Facility”, available at: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj/eng> (Accessed 31 January 2026).

4. European Commission (2024), “Ukraine Facility”, available at: https://enlargement.ec.europa.eu/funding-technical-assistance/ukraine-facility_en (Accessed 31 January 2026).

5. Ukraine Facility (2024), “Ukraine Plan 2024-2027 (Ukraine Facility Plan)”, available at: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/ukraine-facility-plan.pdf> (Accessed 31 January 2026).

6. OECD (2022), “Rebuilding Ukraine by Reinforcing Regional and Municipal Governance”, available at: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2022/12/rebuilding-ukraine-by-reinforcing-regional-and-municipal-governance_63099658/63a6b479-en.pdf (Accessed 31 January 2026).

7. OECD (2018), “Maintaining the Momentum of Decentralisation in Ukraine”, available at: https://www.oecd.org/en/publications/maintaining-the-momentum-of-decentralisation-in-ukraine_9789264301436-en.html (Accessed 31 January 2026).

8. UN General Assembly (2015), “Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development (A/RES/70/1)”, available at: https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_RES_70_1_E.pdf (Accessed 31 January 2026).

9. FAO (2012), “Voluntary Guidelines on the Responsible Governance of Tenure of Land, Fisheries and Forests in the Context of National Food Security”, available at: <https://www.fao.org/4/i2801e/i2801e.pdf> (Accessed 31 January 2026).

10. FAO (2017), “Voluntary Guidelines for Sustainable Soil Management”, available at: <https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/9a5b9373-3558-43b3-b732-f69326a7314d/content> (Accessed 31 January 2026).

11. UNCCD (2022), “Global Land Outlook, Second Edition (GLO2): Summary for Decision Makers”, available at: https://www.unccd.int/sites/default/files/2022-04/GLO2_SDM_low-res_0.pdf (Accessed 31 January 2026).

12. World Bank (2013), “Land Governance Assessment Framework: Implementation Manual”, available at: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/a91b90185037e5f11e9f99a989ac11dd-0050062013/original/LGAF-Manual-Oct-2013.pdf> (Accessed 31 January 2026).

13. The Verkhovna Rada of Ukraine (2001), The Law of Ukraine “Land Code of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2768-14> (Accessed 31 January 2026).

14. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), The Law of Ukraine “About land protection”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/962-15> (Accessed 31 January 2026).

15. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), The Law of Ukraine “About land management”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/858-15> (Accessed 31 January 2026).

16. The Verkhovna Rada of Ukraine (2021), The Law of Ukraine “On amendments to certain legislative acts of Ukraine regarding the improvement of the management system and deregulation in the field of land relations”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1423-20> (Accessed 31 January 2026).

17. The Verkhovna Rada of Ukraine (2020), The Law of Ukraine “On amendments to certain legislative acts of Ukraine on land use planning”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/711-20> (Accessed 31 January 2026).

18. The Verkhovna Rada of Ukraine (2020), The Law of Ukraine “About the national geospatial data infrastructure”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/554-20> (Accessed 31 January 2026).

19. The Verkhovna Rada of Ukraine (2019), The Law of Ukraine “On the basic principles (strategy) of the state environmental policy of Ukraine for the period until 2030”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2697-19> (Accessed 31 January 2026).

20. The Verkhovna Rada of Ukraine (2017), The Law of Ukraine “On environmental impact assessment”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2059-19> (Accessed 31 January 2026).

21. The Verkhovna Rada of Ukraine (2018), The Law of Ukraine “About strategic environmental assessment”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2354-19> (Accessed 31 January 2026).

22. The Verkhovna Rada of Ukraine (2018), The Law of Ukraine “About mine action in Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2642-19> (Accessed 31 January 2026).

23. Government Portal (2025), “For the first time in Ukraine, information on functional zones was included in the State Land Code based on a comprehensive spatial development plan”, available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/v-ukraini->

ypershe-vneseno-do-dzk-vidomosti-pro-funktsionalni-zony-na-pidstavi-kompleksnoho-planu-prostorovoho-rozvytku (Accessed 31 January 2026).

24. State Service of Ukraine for Geodesy, Cartography and Cadastre (2025), “News of the State Geocadastre”, available at: <https://land.gov.ua/> (Accessed 31 January 2026).

25. Open Data Portal of Ukraine (2025), “Datasets by tag state land cadastre”, available at: <https://data.gov.ua/dataset?tags=%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D0%B7%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%80> (Accessed 31 January 2026).

26. European Commission (2021), “EU Soil Strategy for 2030 (COM(2021) 699 final)”, available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52021DC0699> (Accessed 31 January 2026).

27. European Commission (2023), “Proposal for a Directive on Soil Monitoring and Resilience (COM/2023/416 final)”, available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52023PC0416> (Accessed 31 January 2026).

28. The Verkhovna Rada of Ukraine (2020), The Law of Ukraine “On amendments to certain legislative acts of Ukraine regarding the conditions for the circulation of agricultural land”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/552-20> (Accessed 31 January 2026).

Отримано редакцією журналу / Received: 11.02.26

Прорецензовано / Revised: 16.02.26

Схвалено до друку / Accepted: 19.02.26